

A – Activitatea Tribunalului Funcției Publice în 2008

de Paul Mahoney, președintele Tribunalului Funcției Publice

1. Anul 2008 a fost marcat de o primă reînnoire trianuală parțială a Tribunalului. Astfel, prin derogare de la articolul 2 al doilea paragraf prima teză din anexa la Statutul Curții de Justiție, funcțiile a trei membri ai Tribunalului încetează la sfârșitul celor trei ani ai mandatului lor, și anume la 30 septembrie 2008. Prin Decizia din 27 iunie 2008, Consiliul Uniunii Europene a reînnoit mandatul celor trei judecători în cauză. La 24 septembrie 2008, domnul P. Mahoney a fost reales președinte al Tribunalului, în timp ce domnii H. Kanninen și S. Gervasoni au fost aleși președinte al Camerei a doua, respectiv al Camerei întâi.

2. Din anul 1998, numărul acțiunilor introduse anual în materia funcției publice era în creștere constantă (cu excepția unei stabilizări în 2001 și în 2002). În 2008, cu 111 cereri introductive noi, numărul de acțiuni introduse cunoaște o diminuare notabilă față de cel din anul precedent (157 în 2007), pentru prima dată după 10 ani. Bineînțeles, este prematur să se constate o schimbare a tendinței de creștere a contenciosului funcției publice comunitare care a marcat acești din urmă ani, dar regula conform căreia fiecare parte care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, intrată în vigoare odată cu Regulamentul de procedură al Tribunalului la 1 noiembrie 2007, ar putea să aibă un rol în evoluția constatată.

În 2008, Tribunalul a soluționat 129 de cauze. Prin urmare, soldul dintre cauzele soluționate și cele introduse este pozitiv, astfel încât, pentru prima dată de la crearea Tribunalului, numărul de cauze aflate pe rol este într-o lejeră scădere (217 în 2008, față de 235 în 2007).

În 2008, 53 % din cauze au fost soluționate prin hotărâre, iar 47 % prin ordonanță. Durata medie a procedurii este de 19,7 luni pentru hotărâri și de 14 luni pentru ordonanțe, ceea ce reprezintă o creștere lejeră a duratei medii a judecării cauzelor față de anul anterior. 37 de decizii ale Tribunalului au fost atacate cu recurs la Tribunalul de Primă Instanță, ceea ce reprezintă 37 % din deciziile atacabile pronunțate de către acesta și 35 % din numărul total al cauzelor soluționate, cu excepția cazurilor de desistare a uneia dintre părți. 7 decizii ale Tribunalului au fost anulate de Tribunalul de Primă Instanță.

3. În cursul acestui an, Tribunalul a continuat eforturile de a răspunde invitației legiuitorului de a facilita soluționarea amiabilă a litigiilor în orice stadiu al procedurii. Astfel, 7 cauze au putut fi finalizate ca urmare a unei soluționări amiabile care a intervenit la inițiativa Tribunalului, cel mai adesea în cursul unei reuniuni informale organizate de judecătorul raportor sau în cursul unei ședințe¹.

¹ Pentru un exemplu de soluționare amiabilă intervenită în ziua ședinței, la inițiativa Tribunalului, a se vedea Ordonanța din 4 septembrie 2008, *Duyster/Comisia*, F-81/06: recunoscând inconveniente cauzate reclamantei ca urmare a anumitor evenimente care fac obiectul procedurii, pârâta s-a angajat să plătească persoanei interesate suma forfetară de 2 000 de euro, precum și să semneze, să atașeze la dosarul său personal și să îi comunice o scrisoare pregătită în acest sens.

4. În sfârșit, în 2008, Tribunalul a completat propria panoplie de instrumente procedurale adecvate, odată cu intrarea în vigoare, la 1 mai 2008, a Instrucțiunilor practice pentru părți. Acestea conțin în special un formular care trebuie utilizat în mod obligatoriu pentru depunerea oricărei cereri de asistență judiciară, precum și un ghid adresat solicitanților de asistență judiciară.

5. Expunerea care urmează va prezenta cele mai semnificative contribuții jurisprudențiale din acest an, cu referire, în ordine, la contenciosul legalității și al despăgubirii (I), la cel al măsurilor provizorii (II) și la cererile de asistență judiciară (III).

I. Contenciosul legalității și al despăgubirii

În această secțiune vor fi examinate cele mai semnificative decizii privind aspectele procedurale, aspectele de fond și cheltuielile de judecată.

Aspecte procedurale

1. Competența Tribunalului

În cauza *Domínguez González/Comisia* (Ordonanța din 12 noiembrie 2008, F-88/07), Tribunalul a soluționat un litigiu născut din executarea unui contract de muncă supus dreptului belgian, care cuprindea o clauză de atribuire a competenței în favoarea tribunalelor din Bruxelles și al cărei obiect era furnizarea unei asistențe tehnice în cadrul ajutorului umanitar acordat țărilor terțe. După ce a verificat faptul că supunerea contractului menționat unui drept național, și nu Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene (denumit în continuare „RAA”), răspundea unui interes legitim al pârâtei și nu constituia un abuz de procedură, Tribunalul a constatat că era necompetent să soluționeze litigiul născut din executarea contractului menționat.

2. Condiții de admisibilitate

În Hotărârea din 21 februarie 2008, *Skoulidi/Comisia*, F-4/07, Tribunalul a precizat, pe de o parte, că, în cazul unui act care lezează un funcționar, comportamentul instituției legat de adoptarea acestui act nu poate să constituie un temei pentru o acțiune în despăgubire, a cărei procedură precontencioasă este declanșată printr-o cerere întemeiată pe articolul 90 alineatul (1) din Statutul funcționarilor Comunităților Europene (denumit în continuare „statutul”), decât în cazul în care comportamentul în cauză este dissociabil de actul care lezează și mai ales, pe de altă parte, că un funcționar poate ca, în cadrul unei acțiuni exclusiv în despăgubire, să solicite repararea consecințelor prejudiciabile pe care le-ar fi cauzat un act care îl lezează, fără să solicite anularea actului menționat, cu condiția de a iniția procedura precontencioasă printr-o reclamație împotriva actului respectiv, astfel cum se prevede la articolul 90 alineatul (2) din statut, fiind necesar ca reclamantul să respecte termenul de trei luni impus de această dispoziție, indiferent dacă acesta urmărește repararea unui prejudiciu material sau, ca în speță, moral.

În Hotărârile din 23 aprilie 2008, *Pickering/Comisia* (F-103/05) și *Bain și alții/Comisia* (F-112/05), Tribunalul a precizat că, deși este adevărat că fișele de remunerație sunt considerate în general acte care lezează în măsura în care din acestea se constată că drepturile pecuniare ale unui funcționar au fost afectate în mod negativ, în realitate, actul veritabil care lezează este decizia luată de autoritatea împuternicită să facă numiri (denumită în continuare „AIPN”) de a reduce sau de a suprima o plată de care funcționarul beneficia până în acel moment și care era indicată în fișa de remunerație.

În Hotărârea din 11 decembrie 2008, *Collote/Comisia*, F-58/07, Tribunalul a apreciat că, în ipoteza în care două reclamații succesive, depuse în termenul de formulare a reclamației, constituie obiectul a două decizii succesive ale AIPN, dacă a doua reclamație conține elemente noi în raport cu prima reclamație, se impune să se considere că decizia de respingere a celei de a doua reclamații reprezintă o nouă decizie, adoptată după reexaminarea deciziei de respingere a primei reclamații, în lumina celei de a doua reclamații. Prin urmare, termenul de introducere a acțiunii curge de la data notificării răspunsului la cea de a doua reclamație.

3. Incidente procedurale

a) Excepția de inadmisibilitate

În cauza *Domínguez González/Comisia*, citată anterior, ca urmare a unei excepții de inadmisibilitate și de necompetență invocate de pârâtă, Tribunalul s-a pronunțat pentru prima dată asupra competenței sale, pe calea ordonanței, după organizarea unei ședințe, în temeiul dispoziției articolului 78 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură, care prevede că, în continuare, procedura de judecare a cererii de pronunțare asupra unui incident este orală, afară de cazul în care Tribunalul decide altfel.

b) Cererea de retragere a unor documente

În Hotărârea din 8 mai 2008, *Suvikas/Consiliul*, F-6/07, Tribunalul a dispus să fie retrase din dosarul cauzei documente întocmite de către un membru al unui comitet consultativ de selecție, în afara procedurii de selecție, având în vedere că documentele menționate au fost primite de către reclamant prin intermediul unui terț, care, la rândul lui, le-a obținut în mod ilicit.

4. Contenciosul anulării: invocarea din oficiu a unui motiv întemeiat pe încălcarea domeniului de aplicare al legii

În Hotărârea din 21 februarie 2008, *Putterie-De-Beukelaer/Comisia*, F-31/07* (în recurs la Tribunalul de Primă Instanță), Tribunalul a calificat drept motiv de ordine publică motivul întemeiat pe încălcarea domeniului de aplicare al legii. Astfel, Tribunalul a constatat că și-ar

* Hotărârile semnalate printr-un asterisc au fost traduse în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene.

încălca rolul de instanță chemată să se pronunțe asupra legalității dacă nu ar invoca, chiar fără ca părțile să conteste acest aspect, faptul că decizia contestată aflată pe rolul său a fost adoptată pe baza unei norme care nu este susceptibilă de a fi aplicată în speță și dacă, în consecință, ar fi determinat să se pronunțe asupra litigiului cu care este sesizat aplicând el însuși o astfel de normă.

Cu privire la fond

Vor fi examinate cele mai semnificative contribuții jurisprudențiale din acest an în ceea ce privește principiile generale, apoi, în ordinea rubricilor din statut, drepturile și obligațiile funcționarului, cariera acestuia, regimul său pecuniar și avantajele sociale ale acestuia și, în sfârșit, interpretarea RAA.

1. Principii generale

a) Retragerea unui act administrativ nelegal

În Hotărârea din 11 septembrie 2008, *Bui Van/Comisia*, F-51/07* (în recurs la Tribunalul de Primă Instanță), Tribunalul, analizând problema legalității retragerii unui act administrativ nelegal, a precizat că retragerea unui astfel de act trebuie să intervină într-un termen rezonabil, care trebuie apreciat în funcție de împrejurările proprii fiecărei cauze, cum ar fi importanța litigiului pentru persoana interesată, complexitatea cauzei, comportamentul părților implicate, împrejurarea dacă actul în cauză conferă sau nu conferă drepturi subiective, precum și compararea intereselor. Trebuie să se considere, în principiu, rezonabil un termen de revocare care corespunde termenului de trei luni de introducere a acțiunii, prevăzut la articolul 91 alineatul (3) din statut. Întrucât acest termen se aplică administrației înseși, trebuie să se ia în considerare, ca dată de la care se calculează termenul de revocare, data adoptării actului pe care administrația intenționează să îl retragă.

În plus, Tribunalul a apreciat că decizia de retragere a actului nelegal trebuie să intervină cu respectarea dreptului la apărare al funcționarului în cauză. În speță, Tribunalul a considerat că încălcarea dreptului reclamantului de a fi ascultat nu putea să influențeze conținutul actului atacat, în măsura în care observațiile depuse de reclamant în fața Tribunalului nu conțineau nicio informație suplimentară în raport cu cele de care dispunea deja Comisia. Tribunalul a apreciat, în schimb, că prin încălcarea dreptului reclamantului de a fi ascultat, Comisia a săvârșit o greșală de serviciu de natură să angajeze răspunderea sa.

b) Executarea unei hotărâri a instanței comunitare

În Hotărârea din 24 iunie 2008, *Andres și alții/BCE*, F-15/05*, Tribunalul, în ședință plenară, a apreciat că, atunci când executarea hotărârii de anulare prezintă dificultăți particulare, instituția respectivă poate adopta orice decizie care este de natură să compenseze în mod echitabil dezavantajul care rezultă pentru persoanele interesate din decizia anulată. În acest context, administrația poate stabili un dialog cu acestea pentru a încerca să se ajungă

la un acord care să le ofere o compensație echitabilă pentru nelegalitatea căreia i-au fost victime. În ceea ce privește executarea unei hotărâri care declară nelegală procedura de ajustare a salariilor personalului Băncii Centrale Europene pentru un anumit an ca urmare a inexistenței unei consultări regulate și adecvate a Comitetului pentru personal, constituie o soluție rezonabilă și echitabilă adoptarea unui compromis constând, pe de o parte, în extinderea consultării în privința anilor următori pentru care a lipsit această consultare, precum și în luarea în considerare a anumitor date corective în măsura în care aceasta ar constitui un beneficiu pentru personal și, pe de altă parte, în extinderea asupra întregului personal a creșterilor salariale care rezultă din consultarea menționată, și nu numai asupra reclamantilor, chiar dacă dificultăți specifice împiedică acordarea unui efect retroactiv creșterilor constatate.

c) Principiul proporționalității

În Hotărârea din 9 septembrie 2008, *Smadja/Comisia*, F-135/07 (în recurs la Tribunalul de Primă Instanță), Tribunalul a reamintit că efectul retroactiv al unui act administrativ poate să constituie o măsură necesară pentru a garanta respectarea unui principiu fundamental, precum principiul proporționalității. În speță, Comisia a încălcat principiul proporționalității și obligația de solitudine prin faptul că nu a prevăzut, fără un motiv valabil, să atribuie efect retroactiv deciziei de numire a reclamantei, adoptată după intrarea în vigoare a noului statut, până la data adoptării deciziei inițiale de numire, adoptată sub imperiul vechiului statut și anulată prin hotărâre de Tribunalul de Primă Instanță, astfel încât să garanteze reclamantei încadrarea superioară pe care o deținea la data pronunțării hotărârii menționate, sau prin faptul că a refuzat să adopte, pe lângă decizia atacată, orice altă măsură care ar fi fost de natură să concilieze interesul serviciului și interesul legitim al reclamantei.

d) Principiul bunei administrări

În Hotărârea din 11 iulie 2008, *Kuchta/BCE*, F-89/07, cu privire la legalitatea unei decizii individuale de ajustare a remunerației unui membru al personalului BCE, Tribunalul a reamintit că normele bunei administrări în materie de gestiune a personalului presupun în special ca repartizarea competențelor în cadrul oricărui organism sau instituții comunitare să fie definite în mod clar și publicate în mod corespunzător. Tribunalul a anulat decizia în litigiu, după ce a constatat că nu a fost în măsură să stabilească autorul acesteia, nici autoritatea care fusese abilitată, prin delegare din partea Comitetului Director al BCE, pentru a adopta o astfel de decizie.

2. Drepturi și obligații ale funcționarului

În Hotărârea din 9 decembrie 2008, *Q/Comisia*, F-52/05*, Tribunalul a interpretat pentru prima dată articolul 12a alineatul (3) din statut, care definește hărțuirea morală ca fiind orice conduită abuzivă de lungă durată, repetată sau sistematică, ce se manifestă prin comportament, limbaj, acte, gesturi și înscrisuri care sunt intenționate și care aduc atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale unei persoane.

Tribunalul a considerat că, pentru ca o hărțuire morală în sensul dispoziției menționate să fie constatată, nu este necesar ca respectivele comportamente, limbaj, acte, gesturi sau înscrisuri să fie săvârșite cu intenția de a aduce atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale persoanei interesate. Este suficient ca acțiunile respective să fi determinat în mod obiectiv astfel de consecințe.

3. Cariera funcționarului

a) Recrutare

Tribunalul a avut ocazia să precizeze domeniul de aplicare al mai multor norme aplicabile în materia concursului.

În Hotărârea din 22 mai 2008, *Pascual-García/Comisia*, F-145/06, Tribunalul a precizat că împrejurarea că anumite activități de cercetare au putut fi de natură să dezvolte formarea candidatului și să îi permită să obțină ulterior titlul de doctor nu poate, ca atare, să împiedice calificarea acestor activități ca experiență profesională în sensul anunțului de concurs.

În Hotărârea din 11 septembrie 2008, *Coto Moreno/Comisia*, F-127/07, Tribunalul a considerat că aprecierile făcute de comisia de evaluare a unui concurs în cadrul evaluării cunoștințelor și a aptitudinilor candidaților nu fac obiectul controlului jurisdicțional. Situația este diferită în ceea ce privește concordanța dintre nota exprimată printr-un număr de puncte și aprecierile exprimate în cuvinte ale comisiei de evaluare. Astfel, această concordanță, care asigură egalitatea de tratament între candidați, reprezintă una dintre regulile care guvernează lucrările comisiei de evaluare, fiind de competența instanței să verifice respectarea sa. În plus, concordanța dintre nota exprimată printr-un număr de puncte și aprecierea exprimată în cuvinte poate face obiectul unui control al instanței comunitare, distinct de controlul privind modul în care au fost apreciate prestațiile candidaților de către comisia de evaluare, această din urmă apreciere nefiind controlată de instanță, cu condiția ca acest control al concordanței să se limiteze la a verifica dacă a existat o incoerență vădită.

În Hotărârea din 14 octombrie 2008, *Meierhofer/Comisia*, F-74/07*, potrivit Tribunalului, în ceea ce privește obligația de motivare a deciziei unei comisii de evaluare cu privire la o probă orală, comunicarea către candidat a unei singure note individuale eliminatorii nu constituie întotdeauna și indiferent de circumstanțele specifice ale cauzei respective o motivare suficientă. În speță, Tribunalul a observat că refuzul pârâtei de a se supune anumitor măsuri de organizare a procedurii a avut drept consecință să nu îi permită instanței exercitarea deplină a controlului său.

b) Notarea

În Hotărârea din 6 martie 2008, *Skareby/Comisia*, F-46/06 (în recurs la Tribunalul de Primă Instanță), Tribunalul a reamintit că din articolul 8 alineatul (5) al patrulea paragraf din dispozițiile generale de aplicare a articolului 43 din statut, adoptate de Comisie, rezultă că administrația este obligată să fixeze titularului postului obiective și criterii de evaluare.

Potrivit acestei dispoziții, dialogul formal care are loc între evaluator și titularul postului la începutul fiecărui exercițiu de evaluare trebuie să privească nu numai evaluarea prestațiilor titularului menționat în cursul perioadei de referință, ci și fixarea obiectivelor pentru anul care urmează perioadei de evaluare. Aceste obiective constituie baza de referință pentru evaluarea randamentului.

c) Promovare

Prin patru hotărâri din 31 ianuarie 2008 (*Buendía Sierra/Comisia*, F-97/05, *Di Bucci/Comisia*, F-98/05, *Wilms/Comisia*, F-99/05, și *Valero Jordana/Comisia*, F-104/05), Tribunalul a apreciat că, în lipsa unor dispoziții care să deroge de la principiul aplicabilității imediate a normelor noi din Regulamentul nr. 723/2004 de modificare, începând cu 1 mai 2004, a Statutului funcționarilor, precum și a Regimului aplicabil altor agenți, articolul 45 alineatul (1) din statut, astfel cum a fost modificat de acest regulament, era de imediată aplicare de la intrarea în vigoare a regulamentului menționat. În consecință, Comisia nu putea să aplice în mod legal, în noiembrie 2004, dispoziții ale articolului 45 alineatul (1) din vechiul statut, abrogate de acest regulament, pentru a adopta decizia de stabilire a numărului total de puncte de merit ale unui funcționar în urma exercițiului de promovare 2004 și decizia de a nu îl promova în temeiul acestui exercițiu.

Prin patru hotărâri din 11 decembrie 2008 în cauzele *Collotte/Comisia*, F-58/07, *Dubus și Leveque/Comisia*, F-66/07, *Evracts/Comisia*, F-92/07, și *Acosta Iborra și alții/Comisia*, F-93/07, Tribunalul a constatat că articolul 45 alineatul (2) din statut, referitor la obligația funcționarului de a demonstra, înainte de a i se acorda prima promovare, capacitatea de a lucra într-o a treia limbă, nu putea să se aplice înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor comune de aplicare prevăzute la articolul 45 alineatul (2) menționat.

d) Noua structură a carierei

i) Factorul de multiplicare

Hotărârea din 4 septembrie 2008, *Lafli/Comisia*, F-22/07 (în recurs la Tribunalul de Primă Instanță), privea în special interpretarea celei de a patra teze a articolului 7 alineatul (7) din anexa XIII la statut, cu privire la efectele posibile asupra remunerației funcționarilor recrutați înainte de 1 mai 2004 ale schimbării denumirii gradelor. Această hotărâre, destul de tehnică, privilegiază o interpretare conformă cu principiul aplicării imediate a unei reglementări noi, în acest caz, reforma statutului. Tribunalul a apreciat în special că „măsurile de tranziție ar trebui, prin natura lor, să aibă ca obiect facilitarea tranziției de la o reglementare veche la o reglementare nouă, prin protejarea drepturilor dobândite, fără a fi menținute totuși, în favoarea unei categorii de funcționari, efectele reglementării vechi în privința situațiilor care se vor naște în viitor, precum o avansare în treaptă în cadrul unei noi structuri a carierei”. În plus, „în prezența unor dispoziții echivoce în formularea lor, susceptibile de interpretări multiple, precum sunt cele aplicabile în speță, se impune să se acorde preferință interpretării care permite să se evite o astfel de diferență de tratament între funcționari”.

ii) Procedura de atestare

În Hotărârea *Putterie-De-Beukelaer/Comisia*, citată anterior, Tribunalul a constatat că procedurile de evaluare și de atestare, definite prin dispozițiile generale de punere în aplicare a articolului 43 din statut, adoptate de către Comisie, și Decizia Comisiei din 7 aprilie 2004 privind normele de punere în aplicare a procedurii de atestare sunt distincte și se bazează pe norme diferite. În această privință, deși validatorul are competența de a adopta raportul de evoluție a carierei, cu condiția ca raportul să nu fie modificat de evaluatorul de apel, numai AIPN se poate pronunța, în fiecare etapă a procedurii de atestare, cu privire la candidaturile pentru atestare. Revine în special autorității menționate, așadar unei alte autorități decât validatorul procedurii de evaluare, să aprecieze, pe baza raporturilor disponibile de evoluție a carierei, experiența și meritele candidaților la atestare.

În Hotărârea din 21 februarie 2008, *Semeraro/Comisia*, F-19/06, Tribunalul a precizat că punctul 1.1 din Decizia Comisiei din 11 mai 2005 privitoare la criteriile de încadrare privind exercițiul de atestare 2005, potrivit căruia potențialul funcționarului trebuie să fi fost recunoscut în raportul său de evoluție a carierei pentru a figura pe lista funcționarilor admiși în vederea atestării, depășește limitele abilitării conform căreia, în vederea stabilirii listei funcționarilor admiși pentru atestare, valoarea criteriilor și ponderea lor sunt decise de AIPN, după consultarea comitetului paritar pentru exercițiul de atestare.

4. Regimul pecuniar și avantajele sociale ale funcționarului

În Hotărârea din 2 decembrie 2008, *Baniel-Kubinova și alții/Parlamentul European*, F-131/07, Tribunalul a apreciat că agenții temporari și/sau auxiliari care au beneficiat de indemnizația zilnică și, în continuare, parțial sau integral, de indemnizația de instalare (pe baza unor declarații care atestă transferul reședinței lor obișnuite în locul de repartizare) nu pot, ulterior, în momentul angajării lor în calitate de funcționari stagiați în același loc de repartizare, să pretindă din nou indemnizația zilnică. Într-adevăr, indemnizația zilnică este rezervată funcționarilor și agenților care sunt obligați să își schimbe reședința pentru a îndeplini obligațiile prevăzute la articolul 20 din statut, condiție pe care reclamantii nu o îndeplineau, atât timp cât aceștia își schimbaseră deja reședința, astfel cum au declarat pentru a beneficia de indemnizația de instalare.

5. Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene

a) Încadrarea în grad a unui agent contractual

În Hotărârea din 11 decembrie 2008, *Reali/Comisia*, F-136/06, Tribunalul a precizat că Directiva 89/48/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 privind sistemul general de recunoaștere a diplomelor de învățământ superior acordate pentru formarea profesională cu durata minimă de trei ani nu are ca efect să limiteze puterea de apreciere de care dispune o instituție cu ocazia comparării valorii respective a diplomelor în cadrul politicii sale de recrutare. În sistemul Directivei 89/48, compararea diplomelor se realizează în vederea accesului la anumite activități reglementate în diferitele state membre. O astfel de

apreciere nu poate să fie confundată cu aprecierea valorii universitare respective a titlurilor obținute în diferitele state membre în vederea determinării gradului aferent unui post în cadrul unei instituții a Comunităților Europene.

b) **Decizia Comisiei din 28 aprilie 2004 privitoare la durata maximă pentru care se recurge la personal nepermanent în cadrul serviciilor Comisiei**

În ceea ce privește Decizia Comisiei din 28 aprilie 2004 privind durata maximă pentru care se recurge la personal nepermanent în cadrul serviciilor Comisiei, în Hotărârea din 26 iunie 2008, *Joseph/Comisia*, F-54/07, Tribunalul a precizat că, prin impunerea, în temeiul articolului 85 alineatul (1) din RAA, a unei limite maxime de cinci ani, atât pentru încheierea, cât și pentru prelungirea contractelor agenților contractuali, legiuitorul nu a interzis instituțiilor încheierea sau prelungirea acestui tip de contracte, în temeiul articolului 3a din regimul menționat, pentru o durată mai scurtă, atât timp cât este respectată durata minimă prevăzută la articolul 85 alineatul (1) din acest regim (șase sau nouă luni, după caz). Cu toate acestea, o instituție nu poate, fără încălcarea acestei din urmă dispoziții, să restrângă în mod general și impersonal, în speță prin dispoziții generale de executare sau printr-o decizie internă cu aplicabilitate generală, durata maximă posibilă de angajare a agenților contractuali, astfel cum a fost fixată de însuși legiuitorul.

Cu privire la cheltuielile de judecată

1. **Cauze introduse înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului de procedură al Tribunalului**

În diferite ocazii, Tribunalul a aplicat articolul 87 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului de Primă Instanță, aplicabil *mutatis mutandis*, în temeiul articolului 3 alineatul (4) din Decizia 2004/752/CE, Euratom a Consiliului din 2 noiembrie 2004 de instituire a Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (JO L 333, p. 7, Ediție specială, 01/vol. 5, p. 142), până la intrarea în vigoare a regulamentului de procedură al acestui din urmă tribunal. Astfel, în Hotărârea din 24 iunie 2008, *Islamaj/Comisia*, F-84/07, Tribunalul a decis să repartizeze cheltuielile de judecată între părți pentru motive excepționale, în timp ce în Hotărârile *Bui Van/Comisia* și *Lafili/Comisia*, citate anterior, Tribunalul a repartizat cheltuielile de judecată între părțile care au căzut în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere.

De asemenea, se impune să se arate că, într-o cauză în care Tribunalul a constatat că nu este necesar să se pronunțe asupra fondului litigiului, ipoteză în care cheltuielile de judecată rămân la aprecierea instanței, în temeiul articolului 87 alineatul (6) din Regulamentul de procedură al Tribunalului de Primă Instanță, aplicabil *mutatis mutandis*, pârâta a fost obligată la plata tuturor cheltuielilor de judecată efectuate de reclamantă (Ordonanța din 1 februarie 2008, *Labate/Comisia*, F-77/07). Astfel, Tribunalul a luat în considerare, pe de o parte, împrejurarea că, în speță, Comisia nu răspunsese la reclamația formulată de către reclamantă și, pe de altă parte, faptul că, prin retragerea deciziei în litigiu, Comisia

recunoscuse implicit că procedura de adoptare a acestei decizii era criticabilă, ceea ce a contribuit astfel în mod direct la deducerea cauzei în fața instanței comunitare.

2. Cauze introduse după intrarea în vigoare a Regulamentului de procedură al Tribunalului

Una dintre noutățile importante determinate de intrarea în vigoare a Regulamentului de procedură al Tribunalului la 1 noiembrie 2007 privește regimul cheltuielilor de judecată. Conform articolului 87 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 87 alineatul (2) din regulamentul menționat, Tribunalul poate, în măsura impusă de echitate, să decidă ca o parte care cade în pretenții să fie obligată numai la plata parțială a cheltuielilor de judecată sau chiar să nu fie obligată la plata acestora.

În Hotărârea din 4 decembrie 2008, *Blais/BCE*, F-6/08, Tribunalul a făcut pentru prima dată aplicarea dispoziției referitoare la echitate, prevăzută la articolul 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, apreciind că se impunea ca reclamanta, deși căzuse în pretenții, să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, numai jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de către pârâtă. Tribunalul a apreciat că ar fi inechitabil ca reclamanta să suporte toate cheltuielile efectuate de către pârâtă, având în vedere, în primul rând, împrejurarea că procedura putea fi considerată ca fiind ocazionată în parte de comportamentul pârâtei, în al doilea rând, impactul financiar important al litigiului asupra reclamantei, în al treilea rând, faptul că argumentele reclamantei nu erau lipsite de temeinicie, în al patrulea rând, situația personală a reclamantei și, în sfârșit, împrejurarea că respectivul quantum al cheltuielilor de judecată pe care reclamanta ar fi putut să le suporte era mai ridicat decât în majoritatea litigiilor cu care a fost sesizat Tribunalul, având în vedere că pârâta optase să fie reprezentată nu numai de către proprii agenți, ci și de către un avocat.

În Ordonanța din 10 iulie 2008, *Maniscalco/Comisia*, F-141/07, s-a precizat că solicitarea ca instanța să se pronunțe asupra cheltuielilor de judecată potrivit dispozițiilor legale nu poate să fie considerată o cerere care vizează obligarea părții care cade în pretenții la plata cheltuielilor de judecată.

În sfârșit, în Ordonanța din 25 noiembrie 2008, *Iordanova/Comisia*, F-53/07, Tribunalul a aplicat articolul 98 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, potrivit căruia, în cazul în care beneficiarul asistenței judiciare cade în pretenții, Tribunalul poate, în măsura impusă de echitate, pronunțându-se asupra cheltuielilor în cadrul deciziei prin care se finalizează judecata, să dispună ca una sau mai multe părți să suporte propriile cheltuieli de judecată sau ca acestea să fie, în tot sau în parte, suportate de casieria Tribunalului cu titlu de asistență judiciară.

II. Cereri de măsuri provizorii

În anul 2008 au fost soluționate patru cereri de măsuri provizorii, care au fost respinse pentru lipsa urgenței măsurilor solicitate, definite de o jurisprudență constantă în sensul

că trebuie să fie pronunțate și să își producă efectele înainte de decizia din acțiunea principală, în scopul de a evita producerea un prejudiciu grav și ireparabil intereselor reclamantului (Ordonanța președintelui Tribunalului din 30 ianuarie 2008, *S/Parlamentul European*, F-64/07 R, Ordonanța președintelui Tribunalului din 25 aprilie 2008, *Bennett și alții/OAPI*, F-19/08 R, Ordonanța președintelui Tribunalului din 3 iulie 2008, *Plasa/Comisia*, F-52/08 R, și Ordonanța președintelui Tribunalului din 17 decembrie 2008, *Wenig/Comisia*, F-80/08 R).

În Ordonanța *Wenig/Comisia*, citată anterior, s-a reamintit în special că măsurile trebuie să aibă un caracter provizoriu în sensul în care acestea nu trebuie să aducă atingere deciziei de fond. În cadrul comparării intereselor în cauză, se impune să se țină seama de caracterul ireversibil al unei eventuale suspendări a executării deciziei în litigiu, iar cererea reclamantului să nu fie admisă decât dacă rezultă că urgența măsurii solicitate este incontestabilă.

III. Cereri de asistență judiciară

De la intrarea în vigoare, la 1 mai 2008, a Instrucțiunilor practice pentru părți, orice cerere de asistență judiciară trebuie să fie introdusă prin intermediul unui formular obligatoriu, care cuprinde un ghid adresat solicitanților.

În cursul anului 2008, au fost adoptate 7 ordonanțe de soluționare a unor cereri de asistență judiciară. Cu excepția cererii din cauza *Kaminska/Comitetul Regiunilor*, F-142/07 AJ, în care s-a admis cererea de asistență judiciară, cererile au fost respinse ca urmare a faptului că solicitantul nu era sau nu a dovedit că este, datorită stării sale materiale, în imposibilitate totală sau parțială de a face față cheltuielilor legate de asistența și de reprezentarea în justiție.

În ordonanțele de respingere a cererilor de asistență judiciară s-a reamintit că articolul 95 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură precizează că starea materială a solicitantului se evaluează ținând seama de elemente obiective precum veniturile, patrimoniul deținut și situația familială. De asemenea, s-a reamintit că, potrivit articolului 96 alineatul (2) primul paragraf din regulamentul menționat, cererea de acordare a asistenței judiciare trebuie să fie însoțită de toate informațiile și înscrisurile justificative care permit evaluarea stării materiale a solicitantului, cum ar fi un certificat emis de o autoritate națională competentă care atestă această stare materială.